

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницької діяльності
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік та контроль доходів і фінансових результатів:
теорія та практика (на прикладі ТОВ «Елпромпроект)»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка обліково-економічного
факультету

Ряба Ірина Анатоліївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Сиротенко Наталя Анатоліївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Основною метою будь-якого підприємства завжди було отримання прибутку. Адже прибуток – це основне джерело стабільності розвитку підприємства. Величина прибутку напряму залежить від суми отриманих доходів. В час, коли країна знаходиться в стані кризи, тема доходів та фінансових результатів стає ще більш актуальною. Значна кількість підприємств і організацій є збитковими, тому постає необхідність подальшого детального вивчення цієї теми і удосконалення методики обліку і фінансових результатів.

Від того, наскільки раціонально ведеться облік фінансових результатів, залежить не лише рівень оплати праці працівників, насиченість ринку відповідною продукцією, а й величина виплат у бюджет. Для бухгалтера облік фінансових результатів є однією з найважливіших ділянок роботи. Адже, він формує інформацію щодо доходів і фінансових результатів підприємства, передбачає нарахування і перерахування податків, які надходять у державний бюджет України. Дуже важливо, щоб фінансові результати були максимально достовірними, адже тільки в такому випадку можна отримати об'єктивний аналіз фінансового стану підприємства, його прибутковості, його інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності.

Дослідженню проблематики обліку фінансових результатів серед вітчизняних вчених приділяли увагу Білуха М.Т., Бородкін О.С., Бутинець Ф.Ф., Валуєв Б.І., Добровський В.М., Завгородній В.П., Крупка Я.Д., Кужельний М.В., Мних Є.В., Сопко В.В., Сук Л.К., Ткаченко Н.М., Чумаченко М.Г., Шкарабан С.І., Швець В.Г. та інші, але ця проблема потребує більш детального розгляду.

Проблематику аналізу фінансових результатів вивчали у своїх працях такі вітчизняні вчені-економісти: Баканова М. І., Білуха М. Т., рщевський П. П., Бутинець Ф. Ф., Волкова Н. А., Герасимович А. М., Дем'яненко М. Я., Житня І. П., Івахненко В. М., Кірейцев Г. Г., Копалова Г. І., Кужельний М. В., Лінник В.Г., Мних Є.В., Олійник О. В., Подвальна Н. Е., Попович П. Я., Прокопенко І.Ф., Савчук В. К., Сопко В.В., Сук Л. К., Чумаченко М.П., Швець В.Г., Шеремета А.Д. та інші.

Мета дослідження. Метою написання випускної роботи є дослідження теоретичних і практичних питань обліку доходів і фінансових результатів, аналіз їх стану з метою ефективності управління та розкриття особливостей контролю доходів і фінансових результатів, методичне обґрунтування доцільності застосування шляхів щодо їх удосконалення.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність і класифікацію доходів, фінансових результатів;
- розглянути вітчизняний та зарубіжний досвід;
- провести аналіз ефективності управління фінансовими результатами на досліджуваному підприємстві;
- дослідити та врахувати фактори, що впливають на обсяги прибутку підприємства, яке досліджується;
- оцінити систему внутрішнього контролю доходів і фінансових результатів на підприємстві;
- розробити економіко-математичну модель для подальшого ефективного управління фінансовими результатами підприємства;

- узагальнити результати досліджень, визначити шляхи удосконалення обліку формування доходів і фінансових результатів.

Об'єкт дослідження. Доходи та фінансові результати підприємства, їх облік та контроль.

Предмет дослідження. Сукупність теоретичних питань, загальних принципів, методичних і практичних завдань, пов'язаних з організацією, веденням і реалізацією ефективного обліку, аналізу і контролю фінансових результатів на прикладі ТОВ «Елпромпроект».

Методи дослідження. В процесі написання магістерської роботи при дослідженні теоретичних питань бухгалтерського обліку доходів, витрат та фінансових результатів застосовувалися методи індукції, дедукції. При порівнянні наукових підходів до обліку фінансових результатів та при порівнянні обліку доходів згідно національним та міжнародним стандартам використовувались методи аналізу та синтезу. Метод спостереження та порівняння використовувався для визначення стану обліку господарських операцій ТОВ «Елпромпроект». При побудові кореляційно-регресійної моделі для визначення впливу окремих факторів на результативний показник був використаний метод моделювання.

Інформаційна база дослідження. Законодавчі та нормативні документи України, праці вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку доходів та фінансових результатів, спеціалізовані періодичні видання, первинні документи, облікові реєстри та форми звітності досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (58 найменувань) та 24 додатка. Загальний обсяг роботи становить 85 сторінок. Основний зміст викладено на 72 сторінках. Робота містить 17 таблиць, 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Організація бухгалтерського обліку доходів та фінансових результатів»* розглянуто економічну сутність доходів, фінансових результатів та їх класифікацію. Проведено дослідження характеристики обліку доходів за П(С)БО 15 «Дохід» та МСФЗ 15 «Дохід за договорами з клієнтами» Розглянуто специфіку формування обліку доходів безпосередньо на будівельних підприємствах.

У другому розділі *«Практика обліку та аналіз ефективності управління доходами та фінансовими результатами»* описано загальну організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства, розглянуто діючу практику обліку доходів та фінансових результатів, проведено аналіз динаміки, складу і структури основних показників діяльності підприємства. Проаналізовано ефективність діяльності досліджуваного підприємства.

У третьому розділі *«Контроль та економіко-математичне моделювання доходів та фінансових результатів»* проведено оцінку системи внутрішнього контролю доходів та фінансових результатів на підприємстві, наведено шляхи удосконалення контролю доходів і фінансових результатів з метою управління. Розглянуто стан будівельної галузі в Україні. Також було проведено економіко – математичне моделювання формування фінансових

результатів діяльності підприємства за допомогою кореляційно – регресійного аналізу.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Вивченням сутності доходу займалися багато відомих учених - економістів однак і на сьогодні серед науковців не сформувався єдиної та однозначної думки щодо економічної сутності цього поняття. Тому дане питання стосовно економічної сутності доходу було і є актуальним на сьогоднішній день.

2. Порівняльна характеристика обліку доходів згідно П(С)БО 15 «Дохід» та МСФЗ 15 «Дохід за договорами з клієнтами». Між даними стандартами є багато суттєвих відмінностей. В першу чергу вони різняться своєю структурою. Визначення поняття «дохід» також трактується по-різному. Відмінним є також процес визнання доходу.

3. Будівельно-монтажна компанія ТОВ «Елпромпроект» створена в 2007р. в м. Одеса. Основна сфера діяльності компанії - будівництво промислових об'єктів і споруд в якості Генерального підрядника, в т.ч. забезпечення енергопостачання технологічних процесів промислових і транспортних підприємств з використанням сучасних світових енергозберігаючих технологій. Компанія в якості Генпідрядника здійснює весь комплекс послуг від розробки техніко-економічного обґрунтування, проектно-кошторисної документації, поставки обладнання, виконання будівельних робіт до здачі об'єкта і введення його в експлуатацію, забезпечуючи своїм партнерам здачу об'єктів будівництва, реконструкції «під ключ».

4. Для здійснення бухгалтерського обліку підприємство застосовує програмне забезпечення «1С:Підприємство» та «М.Е.Дос», «Клієнт банк». Автоматизація бухгалтерського обліку направлена на забезпечення обліку та аналізу витрат, як по окремих статтях, так і в цілому по підприємству, правильності віднесення доходів та витрат до звітного періоду, групує та розносить облікову інформацію по структурних підрозділах. Автоматизований бухгалтерський облік спрощує роботу бухгалтера, але водночас автоматизація потребує пильного контролю з боку облікового персоналу, оскільки можуть виникати помилки в ході роботи, проблеми з електричною системою, втрата бази даних тощо. Також автоматизація потребує певного рівня практичних навиків роботи з комп'ютером, що є проблемою для бухгалтерів, які звикли до журнально-ордерного обліку.

5. Облік доходів та фінансових результатів на ТОВ «Елпромпроект» здійснюється з урахуванням особливостей, притаманних будівельним підприємствам. На ТОВ «Елпромпроект» для визнання доходів найчастіше використовують метод поетапного виконання робіт або як його ще називають – «по мірі готовності». За даним способом виручку і витрати підприємство визнає виходячи з підтвердженого ступеня завершеності робіт на звітну дату. Для відображення доходів від реалізації, інших операційних доходів підприємство використовує рахунки-фактури, товарно-транспортні накладні, специфікації, акти інвентаризації, акти звірки, прибуткові касові ордери, виписки банку, довідки та розрахунки бухгалтерії. Для обліку інших фінансових доходів використовують розрахунки та довідки бухгалтерії, прибуткові касові ордери, виписки банку. Інші доходи відображають на підставі договорів, актів

приймання-передачі, прибуткових касових ордерів, виписок банку, довідок і розрахунків бухгалтерії. Облік доходів на досліджуваному підприємстві ведеться на рахунках 7-го класу в розрізі субрахунків. Фінансовий результат визначається за кожним видом діяльності підприємства (операційна, фінансова, інша) із періодичністю, установленною в обліковій політиці (місяць, квартал, рік). Для узагальнення інформації про фінансові результати в бухобліку призначено однойменний рахунок 79. Остаточо сформований на рахунку 79 фінансовий результат списують на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» проведеннями: Дт 791–793 – Кт 441 – при отриманні прибутку; Дт 442 – Кт 791–793 – при отриманні збитку.

6. Проведений аналіз доходів та фінансових результатів діяльності ТОВ «Елпромпроект» дав підставу зробити висновки про те, що формування доходів займає значну частку в структурі фінансових результатів підприємства. Проведено аналіз динаміки та структури доходів на підприємстві. Також проведений аналіз прибутковості від основної операційної діяльності. Запропоновано рекомендації щодо управління доходами для покращення фінансового стану на ТОВ «Елпромпроект».

7. На підприємстві ТОВ «Елпромпроект» не існує відокремленого підрозділу служби внутрішнього контролю, а функції внутрішнього контролю здійснюються 70 окремими працівниками в межах їх повноважень. Ризик контролю на підприємстві має досить низький рівень, тому довіра до системи внутрішнього контролю відповідно є середньою. Для удосконалення організації внутрішнього контролю на підприємстві ТОВ «Елпромпроект» необхідно розробити підприємством положень та стандартів внутрішнього контролю, організація внутрішнього контролю повинна здійснюватися у порядку з врахуванням потреб управлінського персоналу, організація процесу попереднього контролю повинна проводитися на основі інформаційної інтеграції підсистем управління – планування, обліку, аналізу, контролю, з використанням автоматизованих інформаційних систем і технологій.

8. Для вивчення взаємозв'язку фінансових показників методами кореляційно-регресійного аналізу в ході дослідження була побудована економіко-математична модель на основі фінансових показників підприємства. Економіко-математичні методи є одними з найбільш розповсюджених методів стратегічного аналізу, планування та управління діяльністю підприємства.

Перерахований комплекс заходів дозволить ТОВ «Елпромпроект» забезпечити достеменний оперативний облік та дієвий контроль доходів і фінансових результатів.

АНОТАЦІЯ

Ряба І. А. «Облік та контроль доходів і фінансових результатів: теорія та практика (на прикладі ТОВ «Елпромпроект»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного за спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні та практичні питання обліку та контролю доходів та фінансових результатів, надано економічне визначення поняття «дохід» за національними та міжнародними стандартами. Розглянуто детальну класифікацію доходів та специфіку формування доходів та фінансових результатів будівельного підприємства.

Проаналізовано динаміку, склад і структуру основних показників діяльності підприємства, а саме аналіз ефективності використання основних засобів, аналіз впливу матеріаломісткості на обсяг реалізації та собівартість продукції, аналіз ефективності використання оборотних коштів підприємства, аналіз динаміки отриманого прибутку підприємства, структурно-динамічний аналіз основних елементів формування фінансових результатів, аналіз прибутку від основної операційної діяльності.

Запропоновано підвищувати ефективність використання оборотних коштів шляхом зниження норм витрат на одиницю продукції, зменшувати тривалість циклу виробництва основної продукції за рахунок застосування нової техніки і технології, підвищувати продуктивність праці, скорочувати залишки нереалізованої продукції, підвищувати ритмічність виробництва внаслідок рівномірності випуску і відвантаження. Також підприємству необхідно стежити за собівартістю будівельних робіт, формуванням постійних та умовно-постійних витрат, вивчати структуру інших витрат з метою покриття збитків та збільшення суми прибутку у майбутньому. У зв'язку з відсутністю на досліджуваному підприємстві служби внутрішнього контролю, йому була надана рекомендація щодо його створення та розробки положень та стандартів внутрішнього контролю, на основі яких здійснювався б внутрішній контроль з врахуванням потреб управлінського персоналу.

Ключові слова: доходи, фінансовий результат, облік, контроль, аналіз, формування вартості будівництва, специфікація, інвентаризація, акт, будівельний контракт.

Riaba.I.A., «Accounting and Control of Income and Financial Results: Theory and Practice (based on example of Elpromproekt LLP)

Qualifying work for obtaining an educational master's degree in specialty 071 "Accounting and taxation" under the master's program of professional direction "Accounting, audit and taxation of entrepreneurial activity". - Odessa National University of Economics. - Odessa, 2018.

The paper deals with theoretical and practical issues of accounting and control of income and financial results, economic definition of the concept of "income" according to national and international standards is provided. A detailed classification of revenues and the specifics of the formation of revenues and financial results of a construction company are considered.

The dynamics, composition and structure of the main indicators of the enterprise's activity are analyzed, namely, the analysis of the efficiency of the use of fixed assets, the analysis of the influence of material resources on the volume of sales and cost of production, analysis of the efficiency of the use of working capital of the enterprise, analysis of the dynamics of the profit of the enterprise, structural and dynamic analysis of the basic elements of the formation of financial results, analysis of profit from the main operating activity.

It is proposed to increase the efficiency of use of working capital by reducing the cost per unit of output, reduce the duration of the cycle of production of basic products through the use of new technology and technology, increase productivity, reduce the balances of unrealized products, increase the rhythm of production due to the uniformity of release and shipment. Also, the company must monitor the cost of construction work, the formation of permanent and conditional fixed costs, to study the structure of other expenses in order to cover losses and increase the amount of profit in the future. In connection with the absence of internal control services at the investigated enterprise, it was advised to create and develop internal control provisions and standards that would be based on internal control, taking into account the needs of management personnel.

Key words: income, financial result, accounting, control, analysis, construction cost formation, specification, inventory, act, construction contract.